

OPINIA

dot. prac konserwatorskich wykonanych przy posadzce Kościoła Mariackiego w Gdańsku

Poniższą Opinię sporządzam w oparciu o następujące dane:

- 1) pisemną prośbę proboszcza Bazyliki Mariackiej - Ks. Ireneusza Bradtke, z dn.18.06.2020
- 2) moją wizytę w dniu 27.04.2020 przy zabytkowej posadzce, odbytą w końcowej fazie prac konserwatorskich na prośbę głównych wykonawców prac - Barbary i Ludwika Brzuskiwiczów (moich byłych dyplomantów), po pisemnym wstrzymaniu prac przez PWKZ/Gdańsk. Z treścią uzasadnienia wstrzymania prac zapoznałam się po odbyciu wizji lokalnej posadzki
- 3) dokumentację konserwatorską autorstwa w. wym. konserwatorów, opracowaną w formie sprawozdania z wykonanych dotychczas prac obejmujących ok. 95% całości zadania
- 4) wielokrotną moją bytność w Bazylice w latach ubiegłych jako rzeczoznawcy, konsultanta oraz nadzoru konserwatorskiego przy wielu zabytkowych detalach kamiennych, a jednocześnie obserwatora zmian korozyjnych zachodzących w minionych latach (k. XX w. do czasów obecnych) przy elementach historycznych i wtórnych/naprawczych w obrębie posadzki
- 5) własne doświadczenia jako konserwatora-technologa oraz nauczyciela akademickiego, mającego w swoim dorobku realizacje obejmujące prace ratunkowo-zabezpieczające, a także restauratorskie przy silnie zniszczonych zabytkach z wapieni zbitych ze złóż olandzkich i gotlandzkich, m.in. w postaci posadzkowych płyt nagrobnych oraz detalu architektonicznego pozyskanego w trakcie eksploracji archeologicznej. Są to:
 - renesansowa płyta nagrobna w nawie gł. gotyckiej fary w Chełmnie (realizacja własna 2012); temat referowany podczas wystąpienia na konferencji EKIR 2019 - YouTube
 - gotycka płyta nagrobna osadzona w posadzce prezbiterium katedry włocławskiej (kierownictwo prac w ramach praktyki studenckiej 2010 r.)
 - gotycki-archeologiczny wspornik/konsola z kaplicy zamku krzyżackiego w Człuchowie (studencka praca dyplomowa wykonana pod moim kierunkiem 2014 r.)
- 6) analizy petrograficzne, źródła pisane geologiczne i historyczno-zabytkoznawcze wielu zabytkowych wapieni zbitych pochodzących, m.in. ze złóż polskich, węgierskich, a także z wysp półwyspu szwedzkiego: Gotlandii (wapień rafowe) i Olandii (wapień ortocerasowe). Niezwykle istotne dla konserwatorów kamienia są opracowania badawczo-konserwatorskie dotyczące wapieni zbitych, omawiające zagadnienia ich budowy geologicznej, tj. składu mineralogicznego, struktury i tekstury, od których zależą procesy erozyjne w złożu oraz wietrzeniowe zachodzące w obiektach zabytkowych. Wiedza ta przekłada się na świadomy i bezpieczny dla zabytku dobór metod i materiałów konserwatorskich, a także możliwości ich przeszłego eksponowania/użytkowania. Do najnowszych pozycji literaturowych w tym zakresie, należą:
 - Piotr Niemcewicz, *Konserwacja wapienia dębnickiego*, wyd. UMK Toruń 2005
 - Wiesław Procyk, *Marmury królewskie. Badania nad aktywnością przestrzeni mikroporowych przy próbach nasycania wybranymi impregnatami konserwatorskimi*, ASP Warszawa 2013W tej ostatniej monografii naukowej, omawiane są także zabytkowe-osłabione wapienie olandzkie i gotlandzkie Gdańska w kontekście ich budowy wewnętrznej, porowatości i aktywności kapilarnej przy znacznym stopniu ich zwiędzenia. Zjawiska te są szczegółowo opisane w oparciu o specjalistyczne badania instrumentalne (SEM, SEM EDS, dyfraktometria, porozymetria) oraz analizy szlifów cienkich
- 7) także w oparciu o tegoroczne, medialne oskarżenia ze strony TONZ/Gdańsk, dotyczące nieprawidłowości w przebiegu obecnie prowadzonych prac konserwatorskich, których autorem jest także mój były dyplomant Tomasz Korzeniowski, młodszy kolega wykonawców tychże prac. W uzasadnieniu o ich wstrzymaniu znajdujemy głównie argumenty o charakterze pomówień z jednoczesnym odwoływaniem się do aktów prawnych dotyczących Ustawy o Ochronie Zabytków.